Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość

►**B**

DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 grudnia 2006 r.

w sprawie pomocy państwa C 3/05 (ex N 592/04 (ex PL 51/04)), którą Polska zamierza wdrożyć na rzecz Fabryki Samochodów Osobowych SA (była DAEWOO – FSO Motor SA)

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6628)

(Jedynie tekst w języku polskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/509/WE)

(Dz.U. L 187 z 19.7.2007, str. 30)

sprostowane przez:

►**C1** Sprostowanie, Dz.U. L 168 z 30.6.2009, str. 56 (2007/509/WE)

▼B

DECYZJA KOMISJI

z dnia 20 grudnia 2006 r.

w sprawie pomocy państwa C 3/05 (ex N 592/04 (ex PL 51/04)), którą Polska zamierza wdrożyć na rzecz Fabryki Samochodów Osobowych SA (była DAEWOO – FSO Motor SA)

(notyfikowana jako dokument nr C(2006) 6628)

(Jedynie tekst w języku polskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/509/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2, akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po zaproszeniu zainteresowanych stron do przedstawienia swoich uwag ([1]) zgodnie z wyżej wymienionymi artykułami,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) Pismem z dnia 30 kwietnia 2004 r., Polska zgłosiła Komisji pomoc na rzecz spółki DAEWOO-FSO MOTOR SA, która zmieniła nazwę na Fabryka Samochodów Osobowych SA (zwanej dalej „FSO” lub „beneficjentem”), jako pomoc przyznaną przed przystąpieniem Polski do UE. Pismem z dnia 19 maja 2004 r. Komisja zwróciła się do Polski o dostarczenie brakujących dokumentów. Dokumenty te przekazano dnia 18 czerwca 2004 r. Pismem z dnia 2 sierpnia 2004 r., Komisja zwróciła się o przekazanie dalszych informacji, na które Polska opowiedziała pismem zarejestrowanym 13 września 2004 r., oraz pismem z dnia 6 października 2004 r., na które Polska odpowiedziała 3 listopada 2004 r. W dniu 9 listopada 2004 r. odbyło się spotkanie Komisji z władzami polskimi.

(2) W dniu 5 stycznia 2005 r. władze polskie zaakceptowały fakt, że Komisja będzie traktowała zgłoszenie z dnia 30 kwietnia 2004 r. również jako zgłoszenie w ramach art. 88 ust. 3 Traktatu WE w odniesieniu do wszelkich środków, które zostaną uznane za stanowiące nową pomoc państwa.

(3) W piśmie z dnia 19 stycznia 2005 r. Komisja poinformowała Polskę, że zdecydowała o wszczęciu postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy, której nie przyznano przed przystąpieniem Polski do UE i która stanowiła nową pomoc. Decyzja Komisji w sprawie wszczęcia postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* dnia 26 kwietnia 2005 r. ([2]) Komisja zaprosiła zainteresowane strony do przedstawienia uwag w sprawie środków pomocy. Żadna strona trzecia nie przedstawiła uwag.

([1]) Dz.U. C 100/02 z 26.4.2005, str. 2.
([2]) Patrz: przypis 1.

▼B

(4) W piśmie z dnia 28 lutego 2005 r. zarejestrowanym 1 marca 2005 r. polskie władze wystąpiły o przedłużenie terminu przedstawiania uwag w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Polska przedstawiła częściową odpowiedź w piśmie z dnia 1 kwietnia 2005 r. zarejestrowanym 4 kwietnia 2005 r. W tym samym piśmie, Polska wystąpiła o przedłużenie terminu przedstawiania dodatkowych informacji do 15 kwietnia 2005 r. z uwagi na czas potrzebny na aktualizację planu restrukturyzacji. W piśmie z dnia 27 kwietnia 2005 r. zarejestrowanym 29 kwietnia 2005 r. polskie władze ponownie wystąpiły o przedłużenie terminu przedstawienia dodatkowych informacji do 13 maja 2005 r. Informacje te wraz z aktualizacją planu restrukturyzacji zostały dostarczone w piśmie z dnia 31 maja 2005 r. zarejestrowanym 2 czerwca 2005 r. Dodatkowe uwagi przekazano w piśmie z dnia 13 czerwca 2005 r. zarejestrowanym 14 czerwca 2005 r.

(5) W piśmie z dnia 4 sierpnia 2005 r. zarejestrowanym 8 sierpnia 2005 r., Polska poinformowała Komisję o znalezieniu nowego inwestora dla FSO. W piśmie z dnia 28 września 2005 r. zarejestrowanym dnia 29 września 2005 r. polskie władze poinformowały Komisję o aktualizacji planu restrukturyzacji, który wraz z opisem produkowanych modeli zostanie przekazany w listopadzie 2005 r. W piśmie z dnia 16 listopada 2005 r., zarejestrowanym nazajutrz, Polska przedstawiła angielską wersję językową wyceny akcji FSO. W dniu 12 grudnia 2005 r. Komisja wystosowała wniosek o udzielenie dodatkowych informacji. Polskie władze dostarczyły dodatkowe informacje w piśmie z dnia 15 grudnia 2005 r. zarejestrowanym dnia 19 grudnia 2005 r. Pismo zawierało zapowiadaną aktualizację planu restrukturyzacji. W tym samym piśmie Polska poinformowała Komisję, że przedstawi dalsze informacje w kolejnych tygodniach. W piśmie z dnia 3 stycznia 2006 r. zarejestrowanym dnia 5 stycznia 2006 r., Polska przedstawiła częściową odpowiedź na wniosek Komisji o udzielenie informacji z dnia 12 grudnia 2005 r. i wystąpiła o przedłużenie terminu przedstawienia pozostałych informacji do dnia 23 stycznia 2006 r. W piśmie z dnia 26 stycznia 2006 r. zarejestrowanym dnia 30 stycznia 2006 r., polskie władze przedstawiły część dodatkowych informacji i wystąpiły o przedłużenie terminu do dnia 6 lutego 2006 r. W piśmie z dnia 14 lutego 2006 r. zarejestrowanym dnia 15 lutego 2006 r., Polska przedstawiła brakujące elementy odpowiedzi na pismo Komisji z dnia 12 grudnia 2005 r.

(6) Dnia 21 lutego 2006 r. w Brukseli odbyło się spotkanie służb Komisji, władz polskich, zarządu FSO oraz inwestora AvtoZAZ. Dnia 8 marca 2006 r., w następstwie spotkania, Komisja wystąpiła do Polski o udzielenie dodatkowych informacji. Polska przedstawiła odpowiedź w piśmie z dnia 6 kwietnia 2006 r. zarejestrowanym nazajutrz. W piśmie skierowanym do polskich władz z dnia 27 kwietnia 2006 r. Komisja przystała na przedłużenie terminu przedstawienia ostatecznej wersji planu restrukturyzacji do dnia 20 maja 2006 r. Polska przedstawiła żądane informacje w piśmie z dnia 22 maja 2006 r. zarejestrowanym nazajutrz.

(7) W pismach z dnia 28 czerwca 2006 r. oraz 29 czerwca 2006 r.., zarejestrowanych każdorazowo kolejnego dnia, polskie władze poinformowały Komisję o tym, że właśnie podpisano umowę licencyjną na produkcję przez FSO nowego modelu samochodu. Dnia 29 czerwca 2006 r. odbyło się spotkanie z polskimi władzami.

▼B

(8) W piśmie z dnia 5 lipca 2006 r. Komisja wystąpiła o udzielenie dalszych informacji, które Polska przedstawiła w pismach z dnia 19 lipca 2006 r. i 27 lipca 2006 r.

(9) Polskie władze przedstawiły dodatkowe informacje w piśmie z dnia 30 sierpnia 2006 r. oraz podczas spotkania, które odbyło się w dniu 31 sierpnia 2006 r.

(10) W piśmie z dnia 6 września 2006 r. Komisja wystąpiła o udzielenie dalszych informacji, które Polska przedstawiła w piśmie z dnia 3 października 2006 r. zarejestrowanym nazajutrz. Polska poinformowała Komisję, że przedstawi dalsze informacje w trakcie kolejnych 10 dni roboczych.

(11) Polskie władze przekazały dodatkowe informacje w piśmie z dnia 17 października 2006 r. zarejestrowanym 19 października 2006 r. W piśmie tym władze wystąpiły o zorganizowanie spotkania ze służbami Komisji. Odbyło się ono w Brukseli dnia 7 listopada 2006 r. W następstwie spotkania polskie władze wysłały pismo dnia 17 listopada 2006 r.

2. SZCZEGÓŁOWY OPIS POMOCY

2.1. Beneficjent pomocy

(12) FSO jest polskim producentem samochodów. Główny zakład produkcyjny spółki mieści się w Warszawie, która stanowi obszar objęty pomocą na mocy art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu WE. Firma produkuje samochody osobowe, części zamienne i akcesoria. Głównym źródłem dochodów od końca lat dziewięćdziesiątych jest produkcja samochodów *Matiz* i *Lanos* marki Daewoo. Liczba spółek zależnych, nad którymi FSO SA sprawuje kontrolę, spadła z […] (*) w 1999 r. do 18 obecnie (spółki: usługowe, komponentowe i sprzedażowe).

(13) Firma będąca poprzednikiem FSO działała w Polsce od lat pięćdziesiątych i była jednym z dwóch największych polskich producentów samochodów. W 1996 r. podpisano umowę wspólnego przedsięwzięcia między Daewoo Motor Corporation Ltd. („DMC") a byłym Ministerstwem Przemysłu i Handlu. Daewoo nabyło 70 % akcji w nowo utworzonej jednostce DAEWOO-FSO MOTOR SA. Właścicielem około 25 % akcji był Skarb Państwa, a pozostałej części – akcjonariusze mniejszościowi. Od tego też czasu spółka nosi nazwę: Fabryka Samochodów Osobowych („FSO").

2.2. Trudności spółki i poszukiwanie inwestora strategicznego

(14) Trudności FSO są głównie wynikiem upadłości jej największego akcjonariusza, firmy DMC, w 2000 r. Doprowadziło to do spadku popytu na samochody marki Daewoo w związku z niepewnością klientów co do losów FSO, dostępności części zamiennych oraz serwisu. Ponadto FSO odczuło znaczny spadek sprzedaży nowych samochodów w Polsce na początku tego dziesięciolecia spowodowany bardzo dużym wzrostem liczby sprowadzanych do Polski używanych samochodów z Europy Zachodniej. Co więcej, z biegiem lat atrakcyjność obydwu produkowanych modeli na rynku UE spadła, ponieważ, w przeciwieństwie do modeli konkurencyjnych, nie były one modernizowane. W związku z powyższym, sprzedaż FSO spadła ze 189 000 sztuk (z czego 179 000 samochodów sprzedano w Polsce) w 1999 r. do 47 000 sztuk w 2001 r. W latach 2000, 2001 i 2002 FSO generowała straty netto sięgające odpowiednio: 2,1 miliarda PLN (540 milionów EUR ([1])), 1,1 miliarda PLN (282 miliony EUR) i 425 milionów PLN (109 milionów EUR). Przez ostatnie lata

(*) Informacje poufne.

([1]) Jedynie w celach informacyjnych – wszystkie kwoty przedstawione przez polskie władze w polskich złotych (PLN) przeliczono na euro (EUR) po kursie z dnia 20 października 2006 r., tj. 1 EUR = 3,89 PLN.

▼B

znaczną większość produkowanych samochodów stanowił model *Lanos*, eksportowany na Ukrainę [jako zestaw montażowy], montowany i sprzedawany przez firmę AvtoZAZ, która rozpoczęła współpracę handlową z FSO w 2000 r. Łączna sprzedaż utrzymywała się na bardzo niskim poziomie, a spółka ciągle ponosiła straty operacyjne.

Tabela 1

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Łączna sprzedaż (w tys. szt.) w tym zestawy montażowe ([1])	189	121	47	30	35	43	47

([1]) *Źródło:* „Prezentacja firmy, Fabryka Samochodów Osobowych SA, Warszawa 2006", dokument przedstawiony przez polskie władze dnia 31 sierpnia 2006 r.

(15) Firma General Motors nabyła niektóre elementy (markę oraz niektóre zakłady produkcyjne w Azji) od upadłej spółki DMC i objęła je nową spółką zależną GM DAT (General Motors Daewoo Auto & Technology); taki los nie spotkał FSO.

(16) Od początku zaistniałych trudności FSO poszukiwała inwestora strategicznego. W lutym 2004 r. spółka skontaktowała się z 29 największymi spółkami z sektora motoryzacyjnego i przesłała im memorandum, w którym zaprezentowała się jako atrakcyjny cel inwestycji. [Kilka przedsiębiorstw]: AvtoZAZ, […], [wyraziło] zasadniczo zainteresowanie inwestycją w FSO. Przedsiębiorstwo AvtoZAZ, główny klient FSO, wyraziło konkretne zainteresowanie rozszerzeniem współpracy z FSO. Rząd polski rozpoczął wyłączne negocjacje z AvtoZAZ na temat sprzedaży FSO.

(17) AvtoZAZ jest największym producentem samochodów na Ukrainie. Przedsiębiorstwo to prowadzi montaż kilku marek samochodów, w tym ZAZ (marka własna), Daewoo, VAZ (marka rosyjskiej Łady) i Opel ([1]). Spółka ta jest własnością UKRAVTO, który posiada największą sieć dystrybucji samochodów i stacji obsługi na Ukrainie. UKRAVTO prowadzi dystrybucję kilku marek, w tym ZAZ, Daewoo, Chevrolet, VAZ i Opel.

(18) W dniu 25 czerwca 2004 r. podpisano list intencyjny między Skarbem Państwa, AvtoZAZ i FSO. Uchwałą z dnia 9 listopada 2004 r. Rada Ministrów zatwierdziła zbycie posiadanych przez Skarb Państwa akcji w FSO. FSO i Skarb Państwa uzgodniły, że firma KPMG zostanie wyznaczona na niezależnego konsultanta, który dokona wyceny wartości rynkowej spółki. Zastosowano metodę kosztową (wartość księgowa aktywów i zobowiązań spółki, po wprowadzeniu niezbędnych korekt) oraz metodę likwidacyjną (wartość rynkowa w przypadku przymusowej sprzedaży aktywów FSO, pomniejszona o zobowiązania). W obydwu przypadkach wartość akcji FSO była ujemna. Skarb Państwa wyznaczył jednocześnie drugiego niezależnego konsultanta (PriceWaterhouseCoopers), który przeprowadzić miał odrębną ocenę. Drugi konsultant potwierdził pierwszą wycenę.

([1]) Zgodnie z informacją prasową z dnia 10 stycznia 2006 r. opublikowaną na stronie internetowej ZAZ (www.ukravto.ua), w 2005 r. spółka ta wyprodukowała 148 163 samochody. W tym: 10 190 sztuk modelu „Travria", 6 224 „Travria Pick-Up", 20 864„Slavuta", 21 379„Sens", 9 107 „Lanos T-150", 697 „Opel Astra-H", 1 915 „Opel CKD", 6 179 „VAZ-21093", 14 459 „VAZ-21099" oraz 57 149 innych samochodów.

▼B

(19) Umowę sprzedaży, która opiewała na łączną kwotę 100 PLN, podpisano z AvtoZAZ ([1]) dnia 30 czerwca 2005 r. Na mocy umowy spółka AvtoZAZ zobowiązała się do realizacji biznes-planu wynegocjowanego ze Skarbem Państwa. Obejmuje on okres 2005 – […] i zakłada rozpoczęcie produkcji nowego modelu samochodu, zwiększenie produkcji oraz zachowanie minimalnego poziomu zatrudnienia. W umowie wskazano, że zgłoszona Komisji pomoc państwa przewidziana w planie restrukturyzacyjnym zostanie przyznana, jeżeli pomoc ta zostanie zatwierdzona przez Komisję. Kupujący oświadcza, że udzielenie FSO pomocy państwa było jednym z warunków podjęcia przez niego decyzji o nabyciu udziałów spółki.

(20) Tymczasem spółka AvtoZAZ nabyła (po obniżonej cenie) od […] banków, będących wierzycielami FSO, 100 % ich wierzytelności wobec FSO, których wartość nominalna wynosiła prawie […].

2.3. **Rynki** ([2])

(21) W 1999 r. sprzedaż nowych samochodów w Polsce wyniosła 640 000 sztuk, a udział FSO w rynku stanowił 28 %, co wówczas dawało fabryce pozycję czołowego producenta samochodów w Polsce. W 2003 r. liczba sprzedanych samochodów w Polsce spadła do 358 000 sztuk, a udział FSO w rynku do 2,2 % (mniej niż 8 000 sprzedanych samochodów). W 2004 r. FSO sprzedała w Polsce jedynie 3 500 samochodów. Głównymi konkurentami FSO w Polsce (i w Europie) są Fiat, Škoda, Renault, Toyota, Opel, Peugeot, Ford, Volkswagen i Citroen. Na polskim rynku udział pojazdów importowanych w sprzedaży samochodów wzrósł z 25 % w 1998 r. do 75 % w 2003 r.

(22) W skali Unii Europejskiej moce produkcyjne w 2004 r. (w 25 państwach członkowskich) wynosiły 20,8 miliona samochodów, podczas gdy rzeczywista wielkość produkcji wyniosła jedynie 14,5 miliona pojazdów. Skoro odsetek wykorzystania zdolności produkcyjnych jest równy 70 %, uznać można, że sektor posiada znaczną nadwyżkę mocy produkcyjnych. Podczas gdy w 1999 r. poziom sprzedaży FSO odpowiadałby udziałowi w rynku UE wynoszącym ponad 1 %, produkcja FSO w 2004 r. odpowiadała udziałowi w rynku wynoszącemu poniżej 0,5 %.

(23) Od 2003 r. większość produkcji FSO nabywa spółka AvtoZAZ, która sprzedaje ją na ukraińskim rynku. W ostatnich latach na Ukrainie odnotowano szybki wzrost sprzedaży nowych samochodów. W latach 2001–2005 wskaźnik ten wzrósł z 65 000 do 265 000 sztuk. Na omawianym rynku produkowane przez FSO samochody Daewoo konkurują z następującymi markami: VAZ (Łada), ZAZ, Chevrolet oraz innymi modelami Daewoo nie produkowanymi przez FSO. Skoda, Opel, Toyota, Mitsubishi, Nissan, Renault i VW są obecne na tym rynku, ale mają w nim mniejszy udział.

(24) FSO planuje również eksport części swojej produkcji do […]. Sprzedaż samochodów w […] w 2005 r. wyniosła około 1,6 miliona sztuk. Udział rynkowy marek krajowych wynosi 72,5 %, a samochody importowane stanowią 27,5 % sprzedaży. Jednak niska jakość i przestarzałość modeli samochodów […] marek przyczyniają się do stałego wzrostu importu. Ponadto zagraniczni producenci samochodów budują w […] swoje zakłady. Około 40 % zachodnich firm samochodowych posiada już fabryki na tym obszarze, a dalsze 16 % planuje taki krok.

([1]) Formalnie umowę zawarli: Skarb Państwa Rzeczpospolitej Polskiej oraz Zakrytoje Akcjonernoje Obszczestwo z Inostrannoj Inwesticjej „Zaporożskij Awtomobilestroitelnyj Zawod” z siedzibą w Zaporożu na Ukrainie.

([2]) Dane wykorzystane w niniejszej sekcji pochodzą z informacji przedstawionych przez polskie władze.

▼B

2.4. **Plan restrukturyzacji**

(25) Jak wynika z tabeli 2 kierownictwo rozpoczęło restrukturyzację FSO SA oraz jej spółek zależnych zaraz po pogorszeniu się sytuacji w 2000 r., po ogłoszeniu upadłości przez DMC. Liczbę pracowników FSO SA w okresie od stycznia 2001 r. do września 2003 r. zmniejszono o 2 222 osoby. Realizację programu restrukturyzacji, zgłoszonego Komisji w kwietniu 2004 r. („pierwotny program restrukturyzacji"), rozpoczęto pod koniec roku 2003, a jej zakończenie planowano na rok 2007. Program ten zakładał dalszą redukcję zatrudnienia w FSO SA o 1 100 pracowników, przy czym długoterminowy poziom zatrudnienia miał wynieść około 2 000 pracowników. Od tego czasu program w dużym stopniu zrealizowano. Pod koniec 2005 r. liczbę pracowników ograniczono do 2 200 osób. Tymczasem polskie władze oświadczyły, że ten stan zatrudnienia odpowiada nowemu celowi długoterminowemu. W tym okresie przeprowadzono całkowitą restrukturyzację spółek zależnych kontrolowanych przez FSO oraz znacznie ograniczono stan zatrudnienia w tych spółkach.

Tabela 2 ([1])

Stan zatrudnienia na koniec roku

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
FSO S.A.	8 769	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	2 236
Spółki zależne: usługowe, komponentowe i inne	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Spółki zależne odpowiedzialne za sprzedaż	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Ogółem FSO SA + spółki zależne	19 099	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	6 534

([1]) *Źródło:* odpowiedź władz polskich z dnia 30 sierpnia 2006 r.

(26) Pierwotny plan restrukturyzacji, który zgłoszono Komisji dnia 30 kwietnia 2004 r., był oparty na założeniu, że uda się znaleźć inwestora strategicznego dla FSO przed rokiem 2006. Jako że w czasie opracowywania planu nie był pewny moment przystąpienia inwestora do spółki, plan opracowano początkowo w dwóch wariantach. W 2004 r., kiedy przystąpienie potencjalnego inwestora do spółki stało się pewniejsze, FSO potwierdziło pierwszy wariant planu restrukturyzacji, jednakże terminy docelowe zostały nieznacznie przesunięte. Plan obejmował następujące środki:

— przedłużenie prawa do produkcji modeli Matiz i Lanos do końca 2006 r. (umowę licencyjną zawarto z GM DAT w kwietniu 2004 r.),

— wejście spółki AvtoZAZ jako inwestora strategicznego do FSO przed końcem pierwszego kwartału 2005 r. (początkowo koniec 2004 r.),

— produkcja zmodyfikowanego modelu Lanos od 2005 r. (początkowo nie wspomniana),

— opracowanie nowych własnych modeli i rozpoczęcie produkcji od 2007 r. (początkowo 2005/2006 r.).

▼B

(27) W pierwotnym planie restrukturyzacji FSO zakładała, że w perspektywie długoterminowej będzie produkować [od 130 000 do 170 000] samochodów. Zgodnie z długoterminową docelową wielkością produkcji zakładano zmniejszenie istniejących mocy produkcyjnych o jedną trzecią, tzn. z [200 000–230 000] samochodów rocznie – wytwarzanych w systemie dwuzmianowym w trakcie 250 dni roboczych – do [poziomu 140 000 do 170 000] sztuk. Od 2001 r. wykorzystanie istniejących mocy produkcyjnych było niewielkie (poniżej 25 %). Władze polskie szacują próg rentowności po restrukturyzacji na [100 000 – 150 000] pojazdów rocznie ([1]).

(28) W kolejnych pismach polskie władze informowały Komisję o opóźnieniach w realizacji pierwotnego planu restrukturyzacji oraz nieosiągnięciu zakładanych średnioterminowych wartości sprzedaży.

(29) W 2005 r. do planu restrukturyzacji wprowadzono zmiany, polegające na tym, że FSO nie zakładało już opracowania własnych nowych modeli, a raczej produkcję istniejącego modelu dużego producenta samochodów, nazywanego „licencjodawcą”, w odróżnieniu od AvtoZAZ nazywanego „inwestorem”. Tak więc wszystkie komponenty do produkcji byłyby już dostępne, a wydatki inwestycyjne ograniczone byłyby do wprowadzenia dostosowań technologicznych istniejących linii produkcyjnych FSO, umożliwiających produkcję nowego modelu. Aby zrealizować nowy plan, FSO musiało zdobyć licencjodawcę.

(30) Komisja uważa, że ta zmiana planu restrukturyzacji – zakładająca obok zdobycia inwestora również pozyskanie licencjodawcy – była konieczna, ponieważ FSO nie udało się zdobyć inwestora, który byłby dużym producentem samochodów i z którym FSO mogłoby opracować nowy model, co zakładał pierwotny plan restrukturyzacji. Inwestor – AvtoZAZ – nie opracował własnych modeli, które mogłyby konkurować na rynku UE.

(31) Po wprowadzeniu do planu restrukturyzacji zmian wynikających z przebiegu negocjacji z inwestorem, wprowadzono do niego zmiany wynikające z przebiegu negocjacji z potencjalnymi licencjodawcami.

(32) W wersji planu restrukturyzacji z listopada 2005 r. polskie władze wskazały, że zostanie utworzona nowa spółka zależna FSO […].

(33) W […] 2006 r. spółka FSO wraz ze swoim akcjonariuszem, spółką UkrAvto podpisały z GM DAT protokół ustaleń dotyczący produkcji nowego modelu w FSO.

(34) W […] 2006 r. spółki FSO i UkrAvto zawarły z GM DAT umowę […] na produkcję i […] modelu […] (Chevrolet *Aveo*). GM poszukiwało nowych możliwości produkcji tego modelu w […]. Na mocy umowy, FSO może produkować i montować powyższy model do […]. Zaś do […]. może prowadzić jego sprzedaż w […].

(35) Równocześnie FSO podpisało z GM DAT porozumienie o przedłużeniu istniejącej umowy licencyjnej na produkcję modelu Daewoo Lanos […]. Na mocy nowej umowy FSO może prowadzić produkcję tego modelu do […], a sprzedaż do […]. Ponieważ sprzedaż modelu *Lanos* […] wzrosła w latach 2005 i 2006, FSO zamierza wyprodukować znaczną ilość tego starego modelu do czasu rozpoczęcia produkcji modelu […] pod koniec […].

([1]) Pismo władz polskich z dnia 13 czerwca 2005 r.

▼B

(36) W ostatnio przedstawionych informacjach władze polskie wskazały, że FSO, wbrew wcześniejszym informacjom, planuje sprzedaż [od 130 000 do 170 000] samochodów w perspektywie długoterminowej, zwłaszcza po 2008 r. Część tej produkcji byłaby sprzedawana w […], a większość pozostałej części na […].

(37) Odnośnie restrukturyzacji finansowej, która stanowi element planu restrukturyzacji, od 2003 r. podejmowane i wdrażane są środki w celu ograniczenia zadłużenia spółki. Dnia 22 września 2003 r. podpisano porozumienie z głównymi wierzycielami FSO, w tym z DMC, Skarbem Państwa i […] instytucjami finansowymi (w tym z […] polskimi bankami). Porozumienie to przewidywało zamianę zobowiązań wobec DMC i Skarbu Państwa na akcje FSO według tego samego przelicznika. Od tego czasu nastąpiła powyższa zamiana. […] instytucji finansowych zgodziło się na umorzenie większości swoich wierzytelności wobec FSO. Jak już wskazano, od tego czasu […] banków sprzedało inwestorowi (po obniżonej cenie) swoje pozostałe wierzytelności wobec FSO. Umorzono już ponad […] milionów PLN […]. Poza porozumieniem z największymi wierzycielami FSO złożyła dnia 17 września 2003 r. w sądzie wniosek o wszczęcie postępowania układowego z mniejszymi wierzycielami FSO. Postępowanie to w międzyczasie zakończono.

Tabela 3

Restrukturyzacja zobowiązań

Pozycja	Zobowiązania (w tys. PLN)	Odsetki (w tys. PLN)	Razem (w tys. PLN)	Zobowiązania zamienione na akcje (w tys. PLN)	Umorzenie (w tys. PLN)
DMC	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Skarb Państwa	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Postępowanie układowe:	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
[…] instytucji finansowych	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Ogółem	4 193 892	873 849	5 067 741	3 547 475	1 188 500

Kwotę zobowiązań wynikających z kredytów podano zgodnie z porozumieniem (uwzględniając kurs wymiany USD z dnia zawarcia porozumienia, tj. 1 USD = 3,94 PLN).

[…]

2.5. **Środki pomocy**

(38) Komisja w swojej decyzji w sprawie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego uznała, że kilka środków pomocy, stanowiących pomoc na restrukturyzację, przyznano przed przystąpieniem Polski do UE, tzn. w ostatnim kwartale 2003 r. oraz w pierwszych czterech miesiącach 2004 r. Środki te nie są przedmiotem postępowania wyjaśniającego, które dotyczy tylko środków pomocy, które miały zostać przyznane po przystąpieniu. Jednakże pomoc przyznaną przed przystąpieniem trzeba uwzględnić przy ocenie zgodności środków pomocy, zwłaszcza przy ocenie ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum.

▼B

(39) Największą część pomocy przyznanej po przystąpieniu Polski do UE stanowi […] % gwarancja państwa dotycząca przyszłego kredytu inwestycyjnego na rzecz […]. Kredyt bankowy ma być denominowany w dolarach amerykańskich i ma wynieść […] milionów USD ([…] milionów EUR ([1])). Gwarancja naraża Skarb Państwa na ewentualną płatność w wysokości 83 milionów USD (66 milionów EUR) ([2]). Drugim istotnym środkiem jest umorzenie przez Ministerstwo Finansów wierzytelności wobec FSO wynoszących 34 860 000 PLN (9 milionów EUR).

(40) Poszczególne środki przedstawiono w poniższej tabeli, zgodnie z informacjami przekazanymi przez polskie władze dnia 3 stycznia 2006 r. ([3]):

Tabela 4

Pomoc państwa po przystąpieniu Polski do UE

Lp.	Instytucja przyznająca pomoc państwa Rodzaj zobowiązania	Forma pomocy państwa	Wartość nominalna stosowanego środka (w tys. USD)
1	Ministerstwo Finansów	Gwarancje i poręczenia na kredyt inwestycyjny	83 000

Nr	Instytucja przyznająca pomoc państwa Rodzaj zobowiązania	Forma pomocy państwa	Umorzona lub odroczona kwota zadłużenia/wartość nominalna stosowanych środków (w tys. PLN)
2	Urząd Skarbowy Warszawa-Praga	Umorzenie	34 860
3	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Umorzenie	1 586
4	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych *Wpłaty na PFRON*	Umorzenie, Odroczenie spłaty w postaci 5 kwartalnych rat; Pierwsza rata płatna 30 czerwca 2005 r.	467 382
5	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych *Wpłaty na PFRON*	Umorzenie, Odroczenie spłaty w postaci 6 kwartalnych rat; Pierwsza rata płatna 1 stycznia 2006 r.	375 375
6	Urząd m.st. Warszawy *Podatek od nieruchomości*	Odroczenie 12 miesięcznych rat Pierwsza rata płatna 2 stycznia 2006 r.	5 836
7	Urząd m.st. Warszawy Dzielnica Białołęka *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2005 r.	376

([1]) Wszystkie kwoty przedstawione przez polskie władze w dolarach amerykańskich (USD) przeliczono na EUR (EUR) po kursie z dnia 20 października 2006 r., tj. 1 EUR = 1,26 USD.

([2]) W piśmie z dnia 3 stycznia 2006 r. polskie władze poinformowały Komisję o korekcie zmniejszającej planowaną gwarancję. Środki pomocy wymienione w decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego oparto na zgłoszeniu z dnia 30 kwietnia 2004 r. Zgłoszenie zawierało plan udzielenia gwarancji wynoszącej 162,5 milionów USD.

([3]) Środki nr 22 i 23 pominięto w informacjach przedstawionych dnia 3 stycznia 2006 r. Zostały one jednak ujęte w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE z dnia 19 stycznia 2005 r. Ponieważ Komisja nie otrzymała informacji na temat wycofania tych środków, postanowiła wziąć je pod uwagę.

▼B

Nr	Instytucja przyznająca pomoc państwa Rodzaj zobowiązania	Forma pomocy państwa	Umorzona lub odroczona kwota zadłużenia/wartość nominalna stosowanych środków (w tys. PLN)
8	Urząd m.st. Warszawy *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2005 r.	2 022
9	Starostwo Powiatowe w Ełku *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2005 r.	56
10	Urząd Miasta Ełk *Podatek od nieruchomości*	Odroczenie spłaty w postaci 12 miesięcznych rat zobowiązań za kwiecień, maj 2004 r. Pierwsza rata płatna 31 grudnia 2004 r.	54
11	Urząd Miasta Ełk *Podatek od nieruchomości*	Odroczenie spłaty w postaci 12 miesięcznych rat Pierwsza rata płatna 30 czerwca 2005 r.	323
12	Urząd Miasta Kożuchów *Podatek od nieruchomości*	Odroczenie spłaty w postaci 12 miesięcznych rat Pierwsza rata płatna 1 stycznia 2005 r.	458
13	Wojewoda Mazowiecki *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Umorzenie opłaty za rok 2004	2 419
14	Urząd m.st. Warszawy	Umorzenie opłaty za rok 2004	397
15	Starostwo Powiatowe w Opolu *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2004 r.	79
16	Starostwo Powiatowe w Opolu *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2005 r.	79
17	Starostwo Powiatowe w Nysie *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2004 r.	89
18	Starostwo Powiatowe w Nysie *Opłata za wieczyste użytkowanie gruntów*	Odroczenie zapłaty do 31 grudnia 2005 r.	81
19	Urząd Miasta w Nysie *Podatek od nieruchomości*	Umorzenie, Odroczenie spłaty płatnej w 16 kwartalnych ratach	341 341
20	Drugi Mazowiecki Urząd Skarbowy Warszawa *Podatek od czynności cywilnoprawnych*	Umorzenie	1 103
21	Drugi Mazowiecki Urząd Skarbowy Warszawa *Podatek od czynności cywilnoprawnych*	Umorzenie	671
22	II Urząd Celny w Warszawie *Opłaty celne*	Odroczenie zapłaty za maj i czerwiec 2004 r. do grudnia 2004 r.	1 050
23	II Urząd Celny w Warszawie *Opłaty celne*	Odroczenie zapłaty za lipiec i sierpień 2004 r. do stycznia 2005 r.	1 000

▼B

Nr	Instytucja przyznająca pomoc państwa Rodzaj zobowiązania	Forma pomocy państwa	Umorzona lub odroczona kwota zadłużenia/wartość nominalna stosowanych środków (w tys. PLN)
24	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej/Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Skarb Państwa	Subsydium lub kredyt preferencyjny na sfinansowanie kosztów wdrożenia i obsługi do końca 2008 r. systemu odzysku samochodów oraz kosztów adaptacji do wymogów prawnych w zakresie ochrony środowiska	7 170
		ŁĄCZNIE w PLN (rzędy 2–24)	61 990

(41) Zgłoszone środki pomocy opiewają na 83 miliony USD (66 milionów EUR) oraz 62 miliony PLN (16 milionów EUR). Po kursie wymiany z dnia 20 października 2006 r. wartość środków pomocy ogółem wynosi więc 82 miliony EUR lub 318 milionów PLN.

(42) Istotną część środków pomocy stanowią umorzenia lub odroczenia istniejących wierzytelności państwa wobec FSO. Ponieważ zgodnie z wiedzą posiadaną przez Komisję nie doszło do spłacenia tych wierzytelności przez FSO, firma ta skorzystała już na zawieszeniu spłaty swoich zobowiązań. Można więc uznać, że środki te zostały już częściowo wdrożone.

2.6. **Podstawy wszczęcia postępowania**

(43) Komisja w swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wskazała, że zgodność nowej pomocy ze wspólnym rynkiem zostanie poddana ocenie na podstawie stosownych wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw. Obowiązujące Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw ([1]) (zwane dalej „wytycznymi z 2004 r.") weszły w życie dnia 10 października 2004 r. W odniesieniu do środków zgłoszonych przed tą datą stosuje się poprzednie wytyczne dotyczące ratowania i restrukturyzacji z 1999 r. ([2]) (zwane dalej „wytycznymi"). Ponieważ środki zostały zgłoszone dnia 29 kwietnia 2004 r., zastosowanie mają wytyczne z 1999 r. Dlatego Komisja przeprowadziła wstępną ocenę zgłoszonej (nowej) pomocy na podstawie kryteriów określonych w tych wytycznych.

(44) Komisja uznała, że po pierwsze: ze względu na straty oraz spadek sprzedaży w ubiegłych latach, FSO można uznać za przedsiębiorstwo w trudnej sytuacji, zgodnie z postanowieniami zawartymi w sekcji 2.1. wytycznych.

(45) Odnośnie przywrócenia firmie rentowności Komisja miała wątpliwości co do niektórych aspektów planu. Wątpliwości te dotyczyły między innymi braku jednoznaczności w zakresie planowanego poziomu produkcji. Komisja zauważyła również, że nie udostępniono jej aktualizacji planu restrukturyzacji, który zdaniem władz polskich został wynegocjowany z inwestorem. Co istotne, Komisja wskazała również, że nie otrzymała od polskich władz badania rynku. Zdaniem Komisji badanie takie powinno zawierać ocenę całkowitych mocy produkcyjnych oraz popytu na poziomie wspólnotowym wraz ze stwierdzeniem, czy na rynku istnieje nadwyżka mocy produkcyjnych czy też nie.

([1]) Dz.U. C 244 z 1.10.2004, str. 2.
([2]) Dz.U. C 288 z 9.10.1999, str. 2.

▼B

(46) Odnośnie unikania nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji Komisja wskazała, że nie mogła zająć ostatecznego stanowiska, ponieważ, po pierwsze: polskie władze nie przedstawiły informacji na temat tego, czy na rynku, na którym działa FSO, istnieje nadwyżka mocy produkcyjnych. Po drugie, Polska nie przedstawiła potencjalnych środków, które zamierzała podjąć FSO lub inwestor, które wykraczałyby poza zmniejszenie mocy produkcyjnych, zakładane już w planie restrukturyzacji, jako środki konieczne dla osiągnięcia rentowności i które można by uznać za środki wyrównawcze.

(47) W odniesieniu do ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum Komisja wystąpiła o przedstawienie dokładniejszych informacji na temat kwoty określonej jako wkład własny, jak również szczegółów dotyczących kosztów restrukturyzacji. Komisja wyraziła wątpliwości, czy pomoc została ograniczona do niezbędnego minimum, ponieważ warunkowy charakter niektórych środków pomocy wskazywał raczej na to, że nie były one absolutnie niezbędne.

(48) Poza tym Komisja zauważyła, że porozumienie w sprawie restrukturyzacji zadłużenia zawarte z publicznymi wierzycielami dnia 22 września 2003 r. mogło obejmować pomoc przyznaną przed przystąpieniem Polski do UE. Tę potencjalną pomoc, nawet jeżeli nie można ocenić jej zgodności ani jej odzyskać, trzeba uwzględnić przy ocenie nowej pomocy.

3. **UWAGI POLSKI**

(49) W odniesieniu do sprzecznych danych liczbowych dotyczących planowanych poziomów produkcji w latach 2005 i 2006, polskie władze wyjaśniły w piśmie z dnia 13 czerwca 2005 r., że ze względu na opóźnienia w wejściu inwestora do spółki konieczna była korekta tych wartości w dół w kolejnych wersjach planu restrukturyzacji. Władze wskazały, że próg rentowności, szacowany na około [100 000–150 000] samochodów, powinien zostać osiągnięty w […]. W piśmie z dnia 22 maja 2006 r. władze polskie przedstawiły prognozę sprzedaży na lata 2008–2010. W dokumentach dostarczonych podczas spotkania dnia 31 sierpnia 2006 r. władze polskie przedstawiły prognozę na lata 2006–2008, która potwierdza powyższe dane.

Tabela 5

Prognoza produkcji (w tys. szt.)	2006	2007	2008	2009	2010
Pismo z dnia 22 maja 2006 r. [1]			[…]	[…]	[> 200]
Dokument z dnia 31 sierpnia 2006 r. (prognoza produkcji w tym zestawy montażowe)	[< 100]	[…]	[…]		

[1] Prognoza ta dotyczyła modelu […], na który umowę […] zawarto dopiero […].

(50) W piśmie z dnia 3 października 2006 r. władze polskie przedstawiły znacznie wyższą prognozę na lata 2008–2010. Zgodnie z tymi informacjami roczna produkcja w tym okresie powinna kształtować się na poziomie [powyżej 250 000] samochodów.

(51) W odpowiedzi na wniosek zawarty w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania Polska przedstawiła aktualizację planu restrukturyzacji dnia 31 maja 2005 r. Od tego czasu Polska przedstawiła kolejne, nowsze wersje planu. Plan restrukturyzacji zawiera opis rynków, na których działa FSO. Jak wcześniej zaznaczono, plan wskazuje na istnienie znacznych nadwyżek mocy produkcyjnych w UE.

▼B

(52) W odniesieniu do środków wyrównawczych Polska zaznaczyła, że po pierwsze: FSO zamierza celowo ograniczyć produkcję i sprzedaż do poziomu [140 000–170 000] samochodów do 2008 r., mimo że może wyprodukować [od 200 000 do 230 000] samochodów i dysponuje realną możliwością sprzedaży ponad [140 000–170 000] samochodów. Ponadto FSO ograniczyło własną sieć sprzedaży, redukując liczbę punktów sprzedaży samochodów z […] w 2003 r. do […] punktów w 2006 r. Spółka zlikwidowała również dwa własne punkty sprzedaży. Po trzecie, spółka ogranicza liczbę krajów, do których eksportuje swoje produkty.

(53) W odniesieniu do ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum polskie władze przedstawiły szereg dokumentów dotyczących kwot określanych jako wkład własny.

(54) Poza tym Polska przedstawiła kopię porozumienia w sprawie restrukturyzacji zadłużenia z dnia 22 września 2003 r.

4. OCENA POMOCY

4.1. Istnienie pomocy

(55) Polskie władze nie kwestionują, że środki przedstawione w tabeli 4 stanowią pomoc państwa, zgodnie ze stwierdzeniem zawartym w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania.

(56) Poza środkami przedstawionymi w tabeli 4, w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania Komisja wyraziła wątpliwości, że porozumienie w sprawie restrukturyzacji zadłużenia zawarte z publicznymi wierzycielami dnia 22 września 2003 r. mogło obejmować pomoc przyznaną przed przystąpieniem. Komisja zauważyła, że instytucje finansowe zaakceptowały częściowe umorzenie ich wierzytelności wobec FSO jedynie pod warunkiem, że polski urząd skarbowy zgodziłby się potraktować amortyzację wynikającą z umorzenia jako koszt obniżający dochód podlegający opodatkowaniu. Dlatego Komisja wskazała, że być może państwo poszło na większe ustępstwo niż prywatne strony porozumienia. Polskie władze dostarczyły kopię porozumienia z dnia 22 września 2003 r. Komisja zauważyła, że przekształcenia zadłużenia na akcje FSO, na które przystał Skarb Państwa, dokonano równolegle i na tych samych warunkach co przekształcenia zadłużenia przez DMC, która jest spółką sektora prywatnego. Ponadto kwota przekształcona na powyższych zasadach przez DMC jest znacznie wyższa niż kwota przekształcona przez Skarb Państwa. W tych okolicznościach Komisja uznała, że operację tę przeprowadzono zgodnie z zasadą prywatnego wierzyciela i że nie stanowi ona pomocy państwa.

(57) Nawet jeżeli wątpliwości w tej kwestii nie wyrażono w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania, ponieważ do transakcji tej doszło po jej wydaniu, Komisja sprawdziła, czy sprzedaż udziału państwa w FSO na rzecz spółki AvtoZAZ za […] cenę 100 PLN dnia 30 czerwca 2005 r. nie obejmowała pomocy na rzecz nabywcy i pośrednio na rzecz FSO. Komisja przeanalizowała sprawozdanie z wyceny sporządzone przez KPMG. Firma konsultingowa zauważyła, że spółka odnotowuje poważne straty i odczuwa brak popytu na swoje produkty. Dlatego nie można poprawnie zastosować metody zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych. Zastosować można jedynie metodę kosztową i likwidacyjną. Obydwie metody wykazują, że wartość FSO jest […]. PriceWaterhouseCoopers („PWC”) zasadniczo zgadza się z konkluzjami KPMG. Komisja nie dopatrzyła się w tych sprawozdaniach rażących błędów i uznała, że w wyniku wydarzeń, które nastąpiły w okresie od dnia wyceny przez KPMG do dnia transakcji, cena udziałów nie uzyskała wartości […]. Komisja uznaje więc, że transakcja ta nie zawiera elementu pomocy.

▼B

(58) Podsumowując można stwierdzić, że jedynie środki wyszczególnione w tabeli 4 stanowią pomoc państwa będącą przedmiotem niniejszej decyzji.

4.2. **Obliczenie wysokości pomocy**

(59) W decyzji w sprawie wszczęcia postępowania Komisja uznała, że środki wymienione w tabeli 4 nie zostały przyznane przed przystąpieniem Polski do UE dnia 1 maja 2004 r. Jednak Komisja zauważyła, że w umowie sprzedaży akcji FSO zawartej dnia 30 czerwca 2005 r. między rządem a spółką AvtoZAZ, rozdział dotyczący pomocy publicznej (art. 9) stanowi, że: „Właściwe organy administracji publicznej zamierzają, pod warunkiem uzyskania decyzji Komisji Europejskiej uznającej planowaną pomoc publiczną za zgodną ze wspólnym rynkiem, udzielić Spółce […] pomocy publicznej na restrukturyzację. Pomoc ta będzie udzielona na warunkach przewidzianych w planie restrukturyzacji FSO będącym obecnie przedmiotem postępowania toczącego się przed Komisją Europejską za sygn. akt C 3/2005. […] Kupujący oświadcza, iż udzielenie Spółce pomocy publicznej, o której mowa w ustępie 1 powyżej było jednym z warunków podjęcia przez niego decyzji o inwestycji polegającej na nabyciu Akcji Spółki. […] Oświadczenia właściwych organów administracji publicznej o zamiarze udzielenia Spółce pomocy publicznej, o której mowa w ust. 1 powyżej zawarte są w Załączniku 6 do niniejszej Umowy.”. W związku z powyższym Komisja uznała, że dnia 30 czerwca 2005 r. istniało prawnie wiążące zobowiązanie ze strony państwa do udzielenia zgłoszonej pomocy, pod warunkiem zatwierdzenia jej przez Komisję.

(60) Komisja zauważyła, że dnia 30 czerwca 2005 r. oraz przed tą datą przywrócenie rentowności FSO było wysoce niepewne. Potwierdzają to wspomniane wyżej sprawozdania z wyceny sporządzone przez KPMG i PWC. Komisja zauważyła, zwłaszcza że spółka nie miała licencjodawcy na produkcję nowego modelu. Spółka nie wiedziała, co będzie w przyszłości produkować. Umowę na produkcję modelu […] podpisano dopiero w 2006 r. Obowiązująca wówczas umowa licencyjna z GM DAT na produkcję modelu *Lanos* wygasa […]. Poziom produkcji modelu Lanos był niski i nie wystarczał na pokrycie kosztów. Tak więc pomoc nieodwołalnie przyrzeczono w czasie, gdy ryzyko upadłości było wysokie.

(61) Odnośnie dokładnej kwoty pomocy zawartej w gwarancji państwa obejmującej kredyt inwestycyjny na rzecz […], polskie władze nie przedstawiły kalkulacji czynnika ryzyka, za pomocą której można by dokonać oceny wartości gwarancji. Do października 2006 r. polskie władze zawsze podkreślały, że gwarancje były konieczne, ponieważ spółka nie mogła uzyskać finansowania na rynku ze względu na złe doświadczenia i straty, które banki poniosły udzielając FSO poprzednich kredytów. Ponadto Komisja zauważyła, że, jak wskazano powyżej, zobowiązanie do udzielenia gwarancji podjęto w czasie, kiedy ryzyko upadłości było wysokie. W tych okolicznościach Komisja uznaje, że pomoc zawarta w gwarancji państwa może wynieść do 100 % kwoty gwarancji. Jednak na podstawie późniejszej oceny zgodności pomocy Komisja nie musi obliczać dokładnej kwoty pomocy zawartej w przedmiotowej gwarancji.

▼B

(62) Komisja zauważa, że polskie władze w piśmie z 17 października 2006 r. zasugerowały, że spółka mogłaby wówczas uzyskać kredyty na rynku. W związku z tym Polska wystąpiła o obliczenie kwoty pomocy zawartej w gwarancji na podstawie obniżki stopy procentowej, uzyskanej dzięki tej gwarancji. Komisja nie może przychylić się do tego wniosku. Wówczas państwo zobowiązało się już do udzielenia gwarancji (oraz innych środków pomocy), a kwotę pomocy trzeba obliczyć najpóźniej w odniesieniu do czasu podjęcia przez państwo nieodwracalnego zobowiązania do udzielenia wsparcia. Wszystkie kredyty oferowane wówczas na rynku zostały „skażone" pomocą, do udzielenia której zobowiązało się państwo. Rynek uwzględnił bezpośredni pozytywny wpływ (oraz pośredni wpływ – jak np. znalezienie inwestora, co było możliwe dzięki przyrzeczeniu pomocy) pomocy na spółkę. W związku z powyższym zaoferowanej później ceny finansowania nie można wykorzystać jako podstawy do obliczenia wysokości pomocy zawartej w środkach uprzednio przyrzeczonych w umowie. Ponadto informacje przekazane przez polskie władze dotyczące chęci banków do udzielania kredytów nie są wiążące i nie dowodzą, że jakikolwiek bank byłby rzeczywiście gotowy przyznać kredyt w omawianej wysokości na rzecz FSO bez wsparcia państwa. Ostatecznie polskie władze potwierdziły […] w piśmie z dnia 17 listopada 2006 r.

(63) Pomoc polegająca na odroczeniu należnych podatków i zobowiązań FSO z tytułu ubezpieczenia społecznego jest równoznaczna z udzieleniem spółce kredytów. Jak nadmieniono, powyższe odroczenia płatności zostały dokonane, gdy ryzyko upadłości było wysokie. W tych okolicznościach Komisja uznaje, że kwota pomocy zawarta w takich odroczeniach mogła wynieść pełną odroczoną kwotę. Jednak na podstawie późniejszej oceny zgodności pomocy Komisja nie musi obliczać dokładnej kwoty pomocy zawartej w przedmiotowych odroczeniach.

(64) Zatem maksymalna kwota pomocy udzielonej po przystąpieniu poddawana ocenie w niniejszej decyzji wynosi 83 miliony USD (66 milionów EUR) oraz 62 miliony PLN (16 milionów EUR). Po kursie wymiany z dnia 20 października 2006 r. maksymalna kwota pomocy wynosi więc 82 miliony EUR lub 318 milionów PLN.

(65) Odnośnie kwoty pomocy zawartej w środkach przyznanych przed przystąpieniem Komisja zauważa, że niektóre z nich również wiązały się z odroczeniem zobowiązań podatkowych oraz z tytułu ubezpieczenia społecznego. Na postawie takiego samego rozumowania Komisja uznała, że maksymalna kwota pomocy udzielonej przed przystąpieniem Polski do UE jest równa sumie nominalnej wartości środków, czyli wynosi 201 milionów PLN (51 milionów EUR). Komisja nie musi obliczać dokładnej kwoty pomocy zawartej w tych środkach.

▼B

4.3. **Podstawa prawna oceny**

(66) Jak wskazano w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania, przedmiotowa pomoc jest oceniana na podstawie wspólnotowych wytycznych z 1999 r. (a nie z 2004 r.) dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw. Komisja uznaje, że pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, jeżeli spełniony jest każdy z warunków określonych we wspomnianych wytycznych ([1]).

4.4. **Kwalifikowanie się przedsiębiorstwa**

(67) Jak wskazano w decyzji w sprawie wszczęcia postępowania, Komisja uznaje, że FSO jest przedsiębiorstwem w trudnej sytuacji i kwalifikuje się do pomocy na restrukturyzację. Informacje przedstawione przez polskie władze potwierdziły, że bez pomocy spółka nie byłaby w stanie przyciągnąć nowego akcjonariusza ani licencjodawcy, co było niezbędne dla jej przetrwania. Ponadto bez gwarancji państwa banki nawet dziś nie udzieliłyby FSO kredytu inwestycyjnego, który jest niezbędny dla produkcji nowego modelu i tym samym dla przetrwania firmy.

(68) Komisja musi również sprawdzić, czy spółka […], która mogła być beneficjentem pożyczki inwestycyjnej objętej gwarancją, kwalifikuje się do pomocy, czy też nie. Polskie władze zapewniły Komisję, że […] – niezależnie od nazwy jaką otrzyma – będzie spółką zależną od FSO i będzie objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym grupy FSO. Na podstawie informacji przedstawionych przez Polskę można stwierdzić, że utworzenie […] nie stanowi utworzenia nowego przedsiębiorstwa w rozumieniu wytycznych. Ponieważ […] stanowi zasadniczą część podmiotu gospodarczego znajdującego się w trudnej sytuacji, kwalifikuje się ona do pomocy na restrukturyzację.

4.5. **Przywrócenie rentowności**

(69) W wytycznych wskazano, że *„plan restrukturyzacji, którego okres trwania musi być możliwie najkrótszy, musi przywrócić długoterminową rentowność przedsiębiorstwa w rozsądnych ramach czasowych i na podstawie realistycznych założeń co do przyszłych warunków działania. […] Lepsza rentowność musi wynikać przede wszystkim ze środków wewnętrznych […]”.*

([1]) Potwierdza to wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 14 stycznia 2004 r. w sprawie nr T-17/03 Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke GmbH, motywy 44 i 45, Zb. Orz. 2006, str. II–1139.
(44) Wyjaśniający ten wymóg pkt 3.2.2 wytycznych podkreśla między innymi, że plan restrukturyzacji musi spełniać trzy warunki. Po pierwsze, koniecznym jest, aby umożliwiał on korzystającym zeń przedsiębiorstwom powrót do rentowności w rozsądnym terminie i na podstawie realistycznych założeń (pkt 3.2.2 A); po drugie, aby zapobiegał on nieuzasadnionym zakłóceniom konkurencji (pkt 3.2.2 B); po trzecie, aby została zachowana równowaga pomiędzy korzyściami wynikłymi z restrukturyzacji oraz jej kosztami (pkt 3.2.2 C).
(45) Ponieważ warunki te są kumulatywne, dla uznania przez Komisję projektu pomocy w celu restrukturyzacji za niezgodny ze wspólnym rynkiem wystarczy, aby tylko jeden z nich nie został spełniony (wyrok Sądu Pierwszej Instancji w sprawie T-171/02 *Regione autonoma della Sardegna* przeciwko *Komisji* [2005] II-0000, motywy 128; a także podobnie ww. wyrok w sprawie *Francja* przeciwko *Komisji*, motywy 49 i 50).

▼B

(70) Jak wskazano powyżej, FSO w przyszłości będzie prowadzić działalność jako samodzielny producent samochodów, co oznacza, że modele produkowane, montowane i sprzedawane przez firmę nie będą opracowywane w grupie, do której przedsiębiorstwo należy ([1]). Zatem spółka musi podpisać umowę licencyjną z jednym z dużych producentów samochodów, opracowujących własne modele. Spółki te mogą zlokalizować produkcję swoich modeli we własnych zakładach lub w firmach niezależnych, takich jak FSO. Z powyższego wynika, że próbując zdobyć umowę licencyjną FSO będzie konkurować z istniejącymi zakładami produkcyjnymi określonego producenta samochodów, jak i innych niezależnych producentów. FSO może regularnie zdobywać umowy licencyjnej oraz generować zyski z danych modeli, tylko jeżeli będzie rzetelnym i wydajnym producentem cechującym się niskimi kosztami.

(71) Komisja stwierdza, że celem planu restrukturyzacji jest spełnienie ostatniego z powyższych warunków.

(72) Pod względem organizacyjnym spółka wdrożyła szeroko zakrojony plan restrukturyzacji, który objął FSO SA oraz jej spółki zależne. Wśród problemów wskazanych przez FSO wymienić należy zbyt dużą liczbę pionów i szczebli zarządzania oraz nieodpowiednią strukturę organizacyjną. FSO zdecydowało się na ograniczenie liczby pionów i połączeniu niektórych z nich, aby zmniejszyć liczbę szczebli zarządzania i stanowisk kierowniczych. Spółka wprowadziła również zmiany do „mapy" rozmieszczenia funkcji, polegające na koncentracji niektórych z nich i wyeliminowaniu funkcji zbędnych. Ogólniej rzecz biorąc, ponieważ poziom oraz struktura zatrudnienia nie odpowiadały bieżącej działalności i wielkości produkcji, spółka znacznie zredukowała zatrudnienie, co wykazano w tabeli 2. Spółka przeprowadziła również restrukturyzację swoich zależnych spółek usługowych, spółek zaangażowanych w produkcję komponentów oraz spółek sprzedażowych.

(73) Pod względem finansowym spółka tonęła w długach, których nie była w stanie spłacić w wyniku znacznych strat ponoszonych od 2000 r. Jednak jak wskazano w tabeli 3, firmie udało się wynegocjować z wierzycielami przekształcenie ich wierzytelności w akcje lub umorzenie większości zadłużenia.

(74) Powyższy opis ilustruje, że zgodnie z wymogami zawartymi w wytycznych spółka podjęła już istotne środki wewnętrzne zarówno w wymiarze organizacyjnym, jak i finansowym, w celu podniesienia swojej konkurencyjności. Jednak okres restrukturyzacji zakończy się dopiero wówczas, gdy FSO dokona wszystkich inwestycji niezbędnych do rozpoczęcia produkcji nowego modelu i przywróci poziom produkcji umożliwiający generowanie odpowiedniego zysku. Tak więc na podstawie bieżących planów należałoby uznać, że okres restrukturyzacji zakończy się w trakcie […].

([1]) Władze polskie w piśmie z dnia 6 kwietnia 2006 r. zaznaczyły, że „Z reguły proces udzielenia licencji jest związany nierozłącznie z zacieśnieniem współpracy pomiędzy licencjodawcą a licencjobiorcą. Dotyczy to zarówno przekazania know-how, technologii wytwarzania, wsparcia technicznego, rozwiązania procesów związanych z badaniami i rozwojem, kontrolą jakości, ale również wspólnych działań w zakresie lokalizacji produkcji zespołów i komponentów. Osiągnięcie przez licencjobiorcę dobrych wyników w zakresie realizacji warunków określonych w umowie licencyjnej może być podstawą do uruchomiania kolejnych wspólnych projektów […]". Z powyższego jasno wynika, że w perspektywie długoterminowej FSO zamierza bardziej zaangażować się w opracowywanie nowych produktów. Jednak dotyczy to perspektyw bardzo dalekosiężnych i zakłada spełnienie szeregu warunków, co na obecnym etapie jest hipotetyczne. Zatem Komisja oprze swoją analizę na założeniu, że FSO pozostanie niezależnym producentem.

▼B

(75) Oprócz restrukturyzacji wewnętrznej, dzięki której FSO staje się bardziej wydajnym producentem, spółka odnosi również korzyści z posiadania nowego akcjonariusza od 2005 r. – spółki AvtoZAZ. Umożliwia to spółce FSO uprzywilejowany dostęp do sieci dystrybucyjnej UkrAvto i sprzedaż własnych produktów za jej pośrednictwem.

(76) Komisja zauważa, że plan restrukturyzacji nie jest pozbawiony zagrożeń i niewiadomych. Po pierwsze, FSO będzie musiało regularnie z powodzeniem ubiegać się o umowy licencyjne, aby zdobywać modele do produkcji. Po drugie, FSO będzie zależne od handlowego sukcesu jednego lub dwóch produkowanych modeli samochodów, czego nie da się zagwarantować. Po trzecie, FSO będzie musiało generować wystarczającą marżę zysku w wyniku produkcji takich modeli. Ze względu na zażartą konkurencję na rynku samochodowym, którą odzwierciedla niski poziom zysków producentów samochodów przeznaczonych na rynek masowy, osiągnięcie odpowiedniej zyskowności będzie wymagało stałej poprawy wydajności i kontroli kosztów. Plan restrukturyzacji niesie ze sobą te wszystkie zagrożenia i jeżeli któreś z nich się urzeczywistni, nie będzie można tego uznać za „nieprzewidziane okoliczności" w rozumieniu pkt 48 wytycznych.

(77) Jednak z uwagi na to, że restrukturyzacja organizacyjna i finansowa została już przeprowadzona oraz z uwagi na wsparcie nowego akcjonariusza, jak również na umowę […] podpisaną z GM DAT w […] 2006 r. na produkcję modelu […], Komisja uznaje, że istnieje wystarczające prawdopodobieństwo, że plan restrukturyzacji umożliwi przywrócenie FSO długoterminowej rentowności.

4.6. **Unikanie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji**

(78) Nadmieniono już, że bolączką przemysłu motoryzacyjnego w UE jest nadwyżka mocy produkcyjnych i że producenci samochodów regularnie ogłaszają redukcje zatrudnienia. W tym kontekście wyjście firm z rynku jest normalnym wynikiem działania mechanizmów rynkowych. Pomoc będąca przedmiotem niniejszej analizy zaburza działanie tego mechanizmu i spycha ciężar dostosowań na innych producentów. Konkurencja musi stawić czoła dodatkowemu konkurentowi – w porównaniu z sytuacją, w której nie doszłoby do interwencji państwa polegającej na ratowaniu FSO przed upadłością. Aby ocenić wielkość naruszenia konkurencji, które powoduje przedmiotowa pomoc, trzeba przeanalizować na których rynkach działa FSO i kim są jego konkurenci.

▼B

(79) Komisja uznaje, że FSO działa na dwóch rynkach. Po pierwsze, FSO konkuruje o umowy licencyjne lub zamówienia na produkcję samochodów od istniejących dużych producentów samochodów. W tym aspekcie FSO konkuruje z istniejącymi zakładami produkcyjnymi – należącymi do określonego dużego producenta lub niezależnymi – które również mogłyby produkować te samochody i które byłyby zainteresowane prowadzeniem montażu. Komisja zauważa, że w ostatnich latach duzi producenci samochodów działający na unijnym rynku regularnie zmuszają do konkurowania ze sobą kilka zakładów mieszczących się na danym obszarze, zazwyczaj w Europie ([1]), o możliwość produkcji danego modelu. Dzięki pomocy FSO nie upadnie i będzie konkurować o możliwość produkcji, kosztem innych zakładów produkcyjnych mieszczących się na danym obszarze. Do takiego zakłócenia konkurencji mogło już dojść, gdy FSO zawarła umowę licencyjną ze spółką GM DAT na produkcję modelu […]. Produkcję modelu […] mógł teoretycznie prowadzić inny europejski zakład. Jako że FSO będzie w przyszłości konkurować o inne umowy licencyjne, Komisja, pomijając tę konkretną umowę, ma podstawy ku temu, by zakładać, że takie zakłócenia konkurencji, jakie opisano powyżej, będą występować w przyszłości kosztem innych zakładów mieszczących się w UE. W tym kontekście, Komisja zauważa, że obecnie kilka zakładów w UE produkuje samochody tego rodzaju, co modele objęte planami produkcyjnymi FSO. Omawiane zakłócenie może poważnie zaszkodzić zakładowi produkcyjnemu, który zdobyłby daną umowę licencyjną, gdyby FSO opuściła rynek. Produkcja modelu samochodu często wiąże się z zatrudnieniem setek (lub nawet tysięcy) ludzi przez kilka lat. Tak więc obecność FSO na rynku w znacznym stopniu wpływa na dobrobyt państwa członkowskiego, w którym mieści się zakład, który nie zdobył umowy.

(80) Po drugie, model samochodu produkowany przez FSO będzie konkurował z innymi modelami i odbierze im część udziału w rynku. Sprzedaż konkurujących ze sobą modeli spadnie w porównaniu z sytuacją, w której nie byłoby FSO. Tego rodzaju zakłócenie będzie miało negatywny wpływ na producentów samochodów i ich zakłady produkcyjne wytwarzające konkurencyjne modele. Jeżeli wcześniej doszłoby do opuszczenia rynku przez FSO, produkcję modeli, które wytwarzać będzie FSO, najprawdopodobniej powierzono by innemu zakładowi produkcyjnemu. Komisja zauważa jednak, iż zdobycie umowy przez FSO oznacza, że spółka ta prowadzi tańszą produkcję. Dlatego też na rynku oferowane będą samochody tańsze, niż gdyby FSO zniknęła z rynku ([2]). Ponadto zazwyczaj uznaje się, że wzrost dostępnych na rynku mocy produkcyjnych przyczynia się do obniżki cen danego produktu. Niższe ceny samochodów będą więc szkodzić konkurentom. Komisja zauważa, że zgodnie z prognozą zawartą w planie restrukturyzacji produkcja FSO w perspektywie długoterminowej będzie stanowić 1–2 % produkcji samochodów w UE. Jednak, jak przyznały polskie władze, samochody produkowane przez FSO będą głównie konkurować z modelami samochodów podobnej wielkości i o zbliżonej cenie. ►C1 Dlatego nie można uznać, że udział rynkowy w tym segmencie jest „niewielki” w rozumieniu pkt 36 wytycznych. ◄

([1]) Produkcja na terenie UE na potrzeby unijnego rynku pozwala na uniknięcie ceł oraz ogranicza koszty transportu. Dlatego duzi producenci samochodów uważają, że zakłady produkcyjne na terenie UE są zamienne w znacznie większym stopniu niż zakłady na obszarze UE i poza nim – co powoduje bardziej zażartą konkurencję między zakładami w UE.

([2]) Ponieważ zażarta konkurencja prawdopodobnie zmusi dużego producenta wytwarzającego samochody w FSO do odzwierciedlenia niższych kosztów w niższej cenie sprzedaży.

▼B

(81) W związku z powyższą analizą Komisja stwierdza, że pomoc chroniąca FSO przed upadłością i utrzymująca spółkę na rynku, na którym panuje nadwyżka zdolności produkcyjnych, wywrze negatywny wpływ na konkurentów FSO – zakłady produkcyjne ubiegające się o produkcję tego samego modelu, zakłady produkcyjne wytwarzające konkurencyjne modele oraz producentów samochodów wytwarzających konkurencyjne modele. Dlatego Komisja jest zdania, że konieczne są środki ograniczające zakłócenie konkurencji spowodowane przez pomoc. Podejmując decyzję dotyczącą poziomu tych środków Komisja uwzględnia czynniki łagodzące: lokalizację spółki na obszarze objętym pomocą oraz ►C1 ograniczony udział w rynku ◄.

(82) W toku postępowania polskie władze zaproponowały szereg środków wyrównawczych. Po pierwsze, polskie władze wskazały, że FSO zmniejszyła sieć sprzedaży poprzez redukcję liczby punktów sprzedaży. Jednak Komisja zauważa, że ponieważ sprzedaż w Polsce bardzo spadła, a niektóre punkty sprzedaży mają wobec FSO zaległe zobowiązania lub ogłosiły upadłość, taka racjonalizacja była konieczna z punktu widzenia rentowności i konieczności ograniczenia kosztów sprzedaży. Ponadto niektóre z tych punktów sprzedaży nie były kontrolowane przez FSO, a decyzję o zaprzestaniu sprzedaży samochodów FSO i sprzedaży innych marek podejmowali właściciele punktów sprzedaży. Zatem ten środek nie jest dodatkowym staraniem podejmowanym przez FSO i nie ogranicza obecności spółki na rynkach w sposób wykraczający poza zakres uzasadniony ze względu na przywrócenie rentowności. Środek ten nie może zostać przyjęty jako środek wyrównawczy.

(83) Polskie władze zaproponowały również „dobrowolne" ograniczenie przez FSO liczby krajów, do których spółka eksportuje swoje produkty. Jednak Komisja zauważa, że FSO nie będzie produkować własnych modeli, ale prowadzić produkcję na podstawie umowy licencyjnej. Taka umowa ogranicza listę krajów, w których można prowadzić sprzedaż produktów. Dlatego powyższe ograniczenie wynika z biznesplanu, a nie jest ustępstwem ze strony FSO, które nie sprawuje nad nim kontroli. Ponadto prognoza sprzedaży w tych krajach nie ma wystarczających podstaw.

(84) Polskie władze zaproponowały demontaż części wyposażenia na liniach produkcyjnych FSO. Jednak wyposażenie to zostanie i tak zastąpione innym, służącym do produkcji nowego modelu.

(85) Poza tym Polska, wskazując, że moce produkcyjne FSO wynoszą [200 000–230 000] sztuk w skali roku przy produkcji w systemie dwuzmianowym, zaproponowała ograniczenie mocy produkcyjnych do [140 000–170 000] samochodów rocznie do 2008 r. Komisja zauważa, że taki poziom produkcji odpowiada poziomowi prognozowanemu przez FSO na 2008 r. (patrz tabela 5) ([1]). Zatem środek ten nie stanowiłby dla spółki żadnego ograniczenia.

(86) Podsumowując, żaden ze środków zaproponowanych przez polskie władze nie stanowi ustępstwa ze strony FSO. Środki te nie ograniczają obecności FSO na rynku w stopniu większym niż ograniczenie wynikające jedynie z konieczności przywrócenia rentowności. Nie mogą więc wyrównać zakłócenia konkurencji, które powoduje pomoc. Nie dochodzi więc do uniknięcia nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji. Będąc zdania, że konieczne jest podjęcie środków ograniczających zakłócenie konkurencji, Komisja zdecydowała uzależnić decyzję o uznaniu pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem od przestrzegania następujących środków:

([1]) Na podstawie zmienionych prognoz przedstawionych dnia 3 października 2006 r. można stwierdzić, że ten środek stanowiłby ograniczenie tylko w 2008 r.

▼B

1) Roczna produkcja samochodów osobowych, w tym wszelkich rodzajów zestawów montażowych, zostanie ograniczona do 150 000 sztuk do końca lutego 2011 r. ([1]), […];

2) Roczna sprzedaż samochodów osobowych na terenie UE ([2]) zostanie ograniczona do 107 000 sztuk do końca lutego 2011 r. ([3]);

3) Powyższe dwa warunki mają zastosowanie do FSO, do jej wszelkich obecnych i przyszłych spółek zależnych oraz do wszelkich spółek kontrolowanych przez akcjonariuszy FSO w zakresie pozwalającym im na korzystanie ze składników majątku (tj. zakładów, linii produkcyjnych) obecnie należących do FSO lub jej spółek zależnych.

(87) Komisja uważa, że ten warunek jest odpowiedni, aby ograniczyć zakłócenie konkurencji spowodowane przez pomoc. Na postawie prognoz produkcji przedstawionych przez polskie władze można stwierdzić, że warunek ten będzie stanowił dla spółki ograniczenie jedynie przez dwa lata lub maksymalnie trzy lata i dwa miesiące ([4]). Tak więc w tym okresie omawiany warunek zmusi spółkę do zmniejszenia produkcji i sprzedaży samochodów. Z ograniczeń tych wynika również, że spółka nie będzie mogła ubiegać się o dodatkowe umowy licencyjne wymagające produkcji w tym okresie.

(88) Ustalając ograniczenie produkcji (okres trwania i poziom), na mocy którego efekt ograniczający zredukowany jest do dwóch – maksymalnie trzech – lat i dwóch miesięcy, Komisja uwzględniła status regionu, w którym mieści się spółka oraz jej ►C1 ograniczony udział w rynku ◄.

4.7. **Ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum**

(89) W decyzji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, Komisja wyraziła wątpliwości co do konieczności zastosowania wszystkich środków pomocy. Komisja zauważyła zwłaszcza że przyznanie niektórych środków uzależniono od tego, czy uda się znaleźć inwestora. Tym samym wydawało się, że celem pomocy było zdobycie inwestora, a nie tylko zapobieżenie jej upadłości. Postępowanie wyjaśniające rozwiało te wątpliwości. Komisja uznała, że bez wsparcia inwestora i licencjodawcy spółka zdana sama na siebie nie przetrwałaby. FSO nie miała własnych modeli, które mogłaby produkować, ani możliwości opracowania zupełnie nowego modelu. Ponadto brak zainteresowania ze strony 29 największych producentów samochodów, po próbach kontaktu z nimi podjętymi przez FSO w lutym 2004 r. dowodzi, że spółka była w bardzo trudnej sytuacji i że nawet po uzyskaniu pomocy nie była ona wyraźnie rentownym ani zyskownym przedsiębiorstwem. W związku z powyższym, Komisja uznaje, że fakt, iż część pomocy uzależniono od znalezienia inwestora nie sprawił, że pomoc przekraczała minimum niezbędne do przywrócenia FSO rentowności.

([1]) Produkcja musi być ograniczona do 25 000 sztuk w pierwszych dwóch miesiącach 2011 r.
([2]) W tym w nowych państwach członkowskich po ich przystąpieniu do UE.
([3]) Sprzedaż w UE musi być ograniczona do 17 833 sztuk w pierwszych dwóch miesiącach 2011 r.
([4]) Jeżeli zastosuje się prognozy produkcji określone w tabeli 5, efekt ograniczający jest zredukowany tylko do dwóch lat i dwóch miesięcy. Jeżeli zastosuje się podwyższone prognozy, przedstawione w piśmie z dnia 3 października 2006 r., efekt ograniczający jest zredukowany do trzech lat i dwóch miesięcy.

▼B

(90) Aby ocenić, czy pomoc jest ograniczona do niezbędnego minimum Komisja przeanalizowała, które strony pokrywały i będą pokrywać koszty restrukturyzacji. Na koszty te składają się przede wszystkim koszty restrukturyzacji zobowiązań spółki. Na mniejszą kwotę spółka potrzebowała także gwarancji umożliwiającej uzyskanie kredytu inwestycyjnego na sfinansowanie modernizacji linii produkcyjnej do produkcji nowego modelu.

(91) Jak wskazano powyżej (por. tabela 3), we wrześniu 2003 r. FSO zawarła porozumienie ze swoimi głównymi wierzycielami. W jego ramach spółka DMC przekształciła roszczenia wobec FSO wynoszące [2–3] miliona ([1]) PLN […] w kapitał. Skarb Państwa przeprowadził taką samą operację na kwotę [400–800] milionów PLN […]. Jak zaznaczono w pkt (55), Komisja uznaje, że to przekształcenie nie zawierało pomocy. W porozumieniu z września 2003 r. prywatne banki zobowiązały się do umorzenia roszczeń wobec FSO w kwocie [0,7–1,2] miliarda PLN […], a ponad połowa tego zobowiązania została już zrealizowana. Mniejsze roszczenia wobec FSO również poddano restrukturyzacji, w skutek czego umorzono kolejne [120–230] milionów PLN […]. Przekształcenie zadłużenia oraz umorzenia bezpośrednio zmniejszyły kwotę pomocy konieczną do ocalenia spółki. Jeżeli wierzyciele ci nie zgodziliby się na przekształcenie lub umorzenie ich wierzytelności, spłata tych zobowiązań musiałaby nastąpić natychmiast i konieczna byłaby dodatkowa pomoc umożliwiająca spłatę zobowiązań i zapobieżenie upadłości FSO. Ogółem, nie licząc przekształcenia zadłużenia dokonanego przez Skarb Państwa, wkład prywatnych wierzycieli FSO wynosi [2,8–4,4] miliarda PLN […].

(92) Poza opisanym powyżej wkładem Polska wykazała, że w ostatnich latach spółka AvtoZAZ prefinansowała swoje zamówienia składane FSO, które stanowiły prawie całą produkcję tej polskiej spółki. To prefinansowanie umożliwiło FSO, która wówczas nie miała płynności finansowej, finansowanie produkcji (np. zakup materiałów) zamawianych samochodów. Prefinansowane zamówienia umożliwiały spółce prowadzenie działalności w ostatnich latach. Tego rodzaju prefinansowanie nie jest powszechne w przemyśle motoryzacyjnym zwłaszcza, gdy dotyczy przedsiębiorstwa w trudnej sytuacji. Można uznać, że spółka AvtoZAZ poprzez takie wyjątkowe prefinansowanie na rzecz FSO przyczyniła się do finansowania spółki w okresie jej restrukturyzacji. Prywatny wkład jest znakiem, że rynek wierzył w rentowność spółki. Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez polskie władze kwota płatności zaliczkowych przekazanych przez spółkę AvtoZAZ sięgała niekiedy [10–50] milionów USD […].

(93) Jak wskazano powyżej, przy kursie wymiany z dnia 20 października 2006 r. maksymalna kwota pomocy, która miałaby zostać przyznana po przystąpieniu, wynosi więc 82 miliony EUR lub 318 milionów PLN. Przy ocenie ograniczenia pomocy do niezbędnego minimum Komisja musi również uwzględnić pomoc w ramach restrukturyzacji przyznaną przed przystąpieniem Polski do UE. Jak wskazano powyżej, Komisja uznaje, że maksymalna kwota pomocy przyznanej w kwartałach przed przystąpieniem Polski do UE wynosi 201 milionów PLN (51 milionów EUR). Maksymalna łączna kwota pomocy na restrukturyzację wynosi więc 519 milionów PLN (133 miliony EUR). Na podstawie powyższych rozważań można wywnioskować, że wkład sektora porywanego pokrywa ponad 85 % kosztów restrukturyzacji, a pomoc mniej niż 15 %. Nawet jeżeli za koszt restrukturyzacji uznano by przekształcenie zadłużenia przez państwo (nie zawierające pomocy), wkład sektora prywatnego i tak przekracza trzy czwarte kosztów restrukturyzacji. Komisja uznaje wkład prywatnych wierzycieli za znaczny.

([1]) Błąd literowy – powinno być „miliarda”.

▼B

(94) W związku z powyższym, Komisja uznaje, że pomoc jest ograniczona do niezbędnego minimum.

4.8. **Zasada „pierwszy i ostatni raz”**

(95) Na podstawie informacji przekazanych przez polskie władze, Komisja uznaje, że spółka nie otrzymała pomocy na restrukturyzację w trakcie ostatnich dziesięciu lat. W toku bieżącej restrukturyzacji pierwsze środki pomocy przyznano w ostatnim kwartale 2003 r. Zatem spełniono powyższy warunek,

5. **WNIOSEK**

(96) Komisja uznaje, że zgłoszona pomoc jest zgodna ze wspólnym rynkiem, jeżeli spełnione zostaną pewne warunki,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki pomocy na rzecz Fabryki Samochodów Osobowych ujęte w tabeli 4, których część została już częściowo lub w całości przez Polskę wdrożona, natomiast inna część nie została jeszcze przez Polskę wdrożona, są zgodne ze wspólnym rynkiem, z zastrzeżeniem obowiązków i warunków określonych w art. 2.

Artykuł 2

1. Konieczne jest pełne wdrożenie planu restrukturyzacji FSO, w tym restrukturyzacja zobowiązań FSO.

2. Roczna produkcja samochodów osobowych, w tym wszelkich rodzajów zestawów montażowych, musi zostać ograniczona do 150 000 sztuk do końca lutego 2011 r. Ograniczenie to ma zastosowanie do każdego roku kalendarzowego. Produkcja musi być ograniczona do 25 000 sztuk w pierwszych dwóch miesiącach 2011 r.

3. Roczna sprzedaż na terenie UE wyprodukowanych samochodów osobowych (w tym w nowych państwach członkowskich od momentu ich przystąpienia do UE) musi zostać ograniczona do 107 000 sztuk do końca lutego 2011 r. Ograniczenie to ma zastosowanie do każdego roku kalendarzowego. Sprzedaż w UE musi być ograniczona do 17 833 sztuk w pierwszych dwóch miesiącach 2011 r.

4. Dwa powyższe warunki mają zastosowanie do FSO, a także wszelkich jej obecnych i przyszłych spółek zależnych oraz wszelkich spółek kontrolowanych przez akcjonariusza FSO sprawującego kontrolę nad tą spółką w takim zakresie, w jakim korzystają one z majątku produkcyjnego (tj. zakładów, linii produkcyjnych) obecnie należących do FSO lub jej spółek zależnych.

5. By zapewnić Komisji możliwość monitorowania przestrzegania wszystkich powyższych warunków Polska przedstawia Komisji półroczne sprawozdania z postępów restrukturyzacji FSO. Odnośnie ograniczeń produkcji i sprzedaży Polska przedstawia Komisji sprawozdania roczne, wysyłane najpóźniej pod koniec stycznia, na temat wielkości produkcji i sprzedaży w poprzednim roku kalendarzowym. Ostatnie sprawozdanie zostanie przedstawione przed końcem marca 2011 r. i będzie obejmowało produkcję i sprzedaż w dwóch pierwszych miesiącach 2011 r.

▼B

Artykuł 3

W terminie dwóch miesięcy od ogłoszenia niniejszej decyzji, Polska poinformuje Komisję o środkach podjętych w celu jej wykonania.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.